

MAKTABGACHA TA'LIM YOSHIDAGI BOLALARNING TARBIYASI VA RIVOJLANISHI

Botoshova Sumbula
Eshnazarova Dilafuz
Xudoyberdiyeva Nasiba

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti 4-bosqich talabasi

Annotatsiya : *Insonning tarbiyasi, eng keng tarqalgan ilmiy nazariya aytganidek, uning tug'ilishidan boshlanadi. Biz allaqachon ma'lum bilimlar va hissiy yo'nalishlar bilan tug'ilganimizni tan oladigan farazlar mavjud. Bu o'tmishdagi hayotda yoki intrauterin rivojlanish jarayonida to'plangan tajriba.*

Abstrakt : *Har bir ona chaqalog'ining har tomonlama iqtidorli bo'lishini, ko'p narsani bilishini va qodirligini, yaxshi o'qishini, nafaqat hayotga moslashgan, balki ijod va sportga oshno bo'lib ulg'ayishini xohlaydi. Shu sababli, ayniqsa, hozir, ota-onalar ko'pincha chaqaloqning qobiliyatlarini bolalar bog'chasi va maktab yoshiga etishdan ancha oldin rivojlana boshlaydilar. Kichkintoylar uchun ingliz tili va matematika darslari, Motsart va Vivaldining musiqiy asarlarini tinglash, san'at muzeylariga ekskursiyalar - hozir ota-ona amaliyotida uchrasha olmaysiz. Ota-onalar farzandining aqlli va iqtidorli bo'lib o'sishini eng ko'p xohlashadi, shuning uchun ular uni erta yoshdan boshlab rivojlana boshlaydilar.*

Kalit so'zlar : *Tarbiya ,axloq, rivojlanish, individual, aqliy rivojlanish, jismoniy rivojlanish.*

Rivojlanish va uning turlari “0 yoshdan 2-3 yoshgacha bo'lgan bolani faol tarbiyalash” – bu bizni qiziqtirgan atamaga berilgan ta'rif Anna Rappoport. Ushbu hodisaning aniq zararsizligi va foydalari bilan jamiyatda u ko'pincha salbiy his-tuyg'ularni va masxaralarni keltirib chiqaradi. Gap shundaki, uni amalga oshirishning ko'plab talqinlari va shakllari mavjud. 1 yoshdan 3 yoshgacha bo'lgan bolalarni tarbiyalash an'anaviy ta'limning antagonisti sifatida qabul qilinadi, bu Evropa madaniyati qonunlariga muvofiq bolaning 6-7 yoshidan boshlanadi. Bolaning erta rivojlanishida ba'zida ular nafaqat chaqaloqlar bilan mashg'ulotlarni, balki boshlang'ich va o'rta maktabgacha yoshdagi bolalar bilan, ya'ni 3-4 va 4-5 yoshli bolalar bilan ishlashni ham anglatadi. An'anaviy rivojlanish psixologiyasi bolalarning erta rivojlanishining yosh toifasiga mos kelishiga ko'ra uch turga bo'linishini tuzdi. Bu: Erta. Bola fiziologik, aqliy va psixologik sabablarga ko'ra unga to'ldirmoqchi bo'lgan ma'lumotni yoki unga singdirmoqchi bo'lgan ko'nikmalarni idrok eta olmaydi. Kichkintoyni o'tirishga o'rgatish mumkin emasligi aniq. Keyinchalik. Inson fiziologik, aqliy va psixologik tayyorgarligi tufayli uning arsenalida bo'lishi kerak bo'lgan bilim va ko'nikmalarni singdirmoqchi bo'lgan vaziyat. Misol uchun, bolani 8 dan keyin o'qishga o'rgatish juda kech. U, albatta, o'rganadi, lekin jarayon unchalik samarali va oqilona bo'lmaydi. Yana bir holat shundaki, 10 yoshli bola baletni

o'rganish uchun juda kech. O'z vaqtida. Bolaning yoshi va rivojlanish parametrlarining unga singdirishga harakat qilayotgan ko'nikma va bilimlarga muvofiqligi.

Muvaffaqiyatli o'rganish uchun siz bolaning qaysi yoshda ma'lum ma'lumotlarni idrok etishga tayyorligini aniq tushunishingiz kerak. Ko'pchilik ob'ektiv uchun o'z vaqtida turlicha bo'lish eng adekvat ko'rinadi. Bu yosh ko'rsatkichlari va insonning individual xususiyatlariga mos keladi. Biroq, birinchi va ikkinchi variantlar ham mavjud bo'lish huquqiga ega. Asosiysi, o'z oldiga maqsad qo'yish va bolaning xohishiga, sog'lom fikrga va jismoniy holatiga zid harakat qilmaslikdir. Tug'ilgandan boshlab chaqaloqlarni tarbiyalash - bu musiqa san'ati va rassomlik asarlari bilan tanishish, chaqaloqqa kitob o'qish, audio ertaklarni aylantirish uchun sharoit yaratishdir. Bu, shuningdek, bolaning his-tuyg'ularini va uning vosita faoliyatini rivojlantiradigan narsalar bilan to'ldirilgan burchaklarni yaratishdir. Kichkintoy bilan nafaqat onaning, balki boshqa qarindoshlarning ham faol muloqoti katta rol o'ynaydi. Bola bilan gaplashish, uning beshikda mobil tovushlari qanchalik yaxshi ekanligi va u hozir qanday mazali kartoshka pyuresi yeyishi haqida emas, balki yomg'ir hozir boshlanadi va umuman, bu suv osmondan qaerdan keladi. Yana bir misol, bola bilan o'ynaganda, saralash moslamalari va yog'och o'quv o'yinchoqlaridan foydalaning, u bilan vazifalarni bajaring va nima uchun buni qilish kerakligini tushuntiring va boshqacha emas: "aylana dumaloq, uni to'g'ri chiziqlar va burchaklari bo'lgan uyaga kiritish mumkin emas. ; yog'och munchoq bu labirintdan o'tmaydi, chunki boshqa boncuk bu yerga yo'lni to'sib qo'yadi "va hokazo. Shunday qilib, chaqalog'ingizni tarbiyalash nafaqat maktabga yoki bolalar bog'chasiga tayyorgarlik, balki chaqaloq uyg'un va faol rivojlanadigan, uning xotirasini, e'tiborini va tasavvurini, mantiqiy fikrlashni, ma'lumotlarni tahlil qilish va sintez qilish qobiliyatini o'rgatadigan axborot muhitini yaratishdir. . Bu vunderkind bolani tarbiyalashga yo'naltirilganlik emas, balki barkamol shaxsni rivojlantirishga qaratilgan bo'lishi kerak. Ushbu maqola ota-onalar tomonidan mustaqil ravishda yoki bolalarni rivojlantirish guruhlarida ko'pincha qo'llaniladigan tarbiya usullarini tushunishga yordam beradi. Keling, ularning afzalliklari va kamchiliklarini tahlil qilaylik, ularni amalga oshirish xususiyatlarini va har bir texnika nimaga qaratilganligini ko'rib chiqaylik. Ota-onalar nafaqat bolaning fiziologik ehtiyojlariga, balki u bilan intellektual munosabatda bo'lishga, qiziqish va qiziqishni uyg'otishga ham e'tibor berishlari kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

1. <https://moscsp.ru/uz/skazki-dlya-detei-mladshei-gruppy-tvorcheskii-proekt-nashi-lyubimye.html>
2. <https://minikar.ru/uz/pritchi/rol-narodnyh-prazdnikov-v-vospitanii-detei-doshkolnogo-vozhraasta/>